

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

FINANSINIO (ATITIKTIES) AUDITO ATASKAITA

**VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2022 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ
RINKINIO, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO IR TURTO NAUDOJIMO VERTINIMAS**

2023 m. birželio 27 d. Nr. AR-2 (1.3)

Varėna

AUDITO ATASKAITOJE ESANTYS ASMENS DUOMENYS NEVIEŠINAMI

Su audito ataskaita galima susipažinti savivaldybės interneto puslapyje www.varena.lt

SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Varėnos rajono savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principu. Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, teikdama pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus darbo efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai nustatyta pareiga teikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo. Todėl, remiantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo nuostatomis, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba atlieka savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditą.

Auditą atliko Varėnos rajono savivaldybės kontrolierius Gintautas Šakalis ir kontrolieriaus pavaduotoja Laima Ulbinienė.

Audito ataskaita bus pateikta Varėnos rajono savivaldybės merui, Kontrolės komitetui, Savivaldybės administracijos direktoriui.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu¹ nuo 2020 m. vasario 26 d. paskelbė valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės, visoje šalyje buvo paskelbtas karantinas. Ekstremali situacija šalyje atšaukta nuo 2022 m. gegužės 1 d.

¹ Lietuvos Respublikos 2020 m. vasario 26 d. nutarimas Nr.152 Dėl valstybės lygio ekstremalios situacijos paskelbimo.

TURINYS

PAGRINDINIAI ATASKAITOS FAKTAI	4
SANTRAUKA	5
REKOMENDACIJOS	6
ĮŽANGA	7
AUDITO REZULTATAI:	
1.Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio vertinimas	8
2.Savivaldybės 2022 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio vertinimas	9
3.Lėšų ir turto naudojimo 2022 m. atitikties teisės aktams vertinimas	15
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	25
PRIEDAS	26

PAGRINDINIAI ATASKAITOS FAKTAI

- ▶ Savivaldybės turtas - 117,4 mln. Eur.

- ▶ Savivaldybės įsipareigojimai – 8,9 mln. Eur.

- ▶ Savivaldybės biudžeto įplaukos - 38,6 mln. Eur.

- ▶ Savivaldybės biudžeto išlaidos - 37,5 mln. Eur.

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vykdydami Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą², Biudžeto sandaros įstatymą³, ir Vietos savivaldos įstatymo⁴, reikalavimą prižiūrėti, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai bei teikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo, atlikome Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, biudžeto vykdymo, bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais atitikties vertinimo auditą.

Auditas atliktas pagal tarptautinius audito standartus (TAS). Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo pateikiama audito išvadose. Audito apimtis ir taikyti metodai pateikti priede „Audito apimtis ir metodai“.

Pagrindiniai audito rezultatai

1.Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio vertinimas

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje reikšmingų neatitikimų nenustatėme.

Savivaldybės administracija įgyvendino, kelis metus iš eilės, teiktas rekomendacijas, tai yra, baigė vertinti kelius ir gatves, atsižvelgė į rekomendacijas įvertinant turto nuvertėjimą, nebaigtos statybos apskaitą. Merkinės krašto muziejus baigė vertinti kilnojamąsias kultūros vertybes. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje reikšmingų neatitikimų nenustatėme, bet pastebėjimų dar turime, dėl:

- nekilnojamųjų kultūros vertybių apskaitos (8 psl.).
- klaidų apskaitant ilgalaikį materialųjį turtą (8 psl.).

Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal nustatytus reikalavimus

Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenys apie biudžeto pajamas, išlaidas, skolas bei mokėtinas sumas neturi reikšmingų neatitikimų, kurie darytų įtaką metinio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui. Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis iš kurių sudarytas.

2.Savivaldybės biudžeto vykdymo ir kitų piniginių išteklių vertinimas

Savivaldybės 2022 metų biudžeto pajamų planas įvykdytas 105,7 proc. – surinkta 38,6 mln. Eur pajamų. Didžiausią pajamų dalį sudarė mokesčiai (51,5 proc.) ir dotacijos (40,5 proc.). Išlaidų planas įvykdytas 94 proc., padaryta 37,5 mln. išlaidų, iš kurių darbo užmokestis 50,7 proc. Turtui ir investicijoms išleista 6,0 mln. Eur ir tai sudaro 15,9 proc. biudžeto išlaidų (10 psl.).

3.Lėšų ir turto valdymo ir naudojimo (atitikties) vertinimas

Lėšų valdymo ir naudojimo trūkumai

² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 3 d.

³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-1430 (2003-12-23 įstatymo Nr. IX-1946 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 37 str. 3 d.

⁴ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str.9 d. 10 p.

Savivaldybė nesilaikė Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatyme nurodyto reikalavimo - nedidinti įsiskolinimo (15 psl.).

Didelės išlaidos nenaudojamų pastatų išlaikymui (16 psl.).

Koreguotini teisės aktai, reglamentuojantys vietines rinkliavas, renginių organizavimą ir rinkliavų dydžius (17 psl.).

Buhalterinės apskaitos skyrius, priimdamas tarybos narių dokumentus, neskyrė tinkamo dėmesio jų išankstinei kontrolei (19 psl.).

Nustatyti atvejai, kai darbai atliekami neturint finansavimo (20 psl.).

Nustatyti pažeidimai kompensuojant kelionės išlaidas į darbą (21 psl.).

Turto valdymo ir naudojimo trūkumai

Turto tvarkos aprašuose nenumatyta prievolė dėl nekilnojamojo turto draudimo (17 psl.).

Ne visas turtas užregistruotas Nekilnojamojo turto registre (17 psl.).

Pažeistas Varėnos rajono savivaldybės materialiojo turto nuomos tvarkos aprašas. Nustatyta, kad patalpos išnuomos neskelbiant viešojo konkurso (18 psl.).

Nustatyti trūkumai atliekant inventorizaciją (21 psl.).

Merkinės ir Matuizų seniūnijos turtą valdo patikėjimo teise, pažeidžiant galiojančius teisės aktus (23 psl.).

REKOMENDACIJOS

1. Nekilnojamąją kultūros vertybę paminklą „Pirčiupio motina“ apskaityti tikrąja verte. (1-asis audito rezultatas).

2. Visų vietinės reikšmės kelių ir gatvių teisinę registraciją užbaigti iki 2024 m. gruodžio 31 d. kaip numatyta 2021 m. finansinio (teisėtumo) audito ataskaitos rekomendacijų įgyvendinimo plane (1-asis audito rezultatas).

3. Vykdyti Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatyme nurodytus reikalavimus, dėl įsiskolinimo dydžių (3-iasis audito rezultatas).

4. Spręsti klausimą dėl nenaudojamų pastatų eksploatavimo išlaidų sumažinimo (3-asis pagrindinis audito rezultatas).

5. Priimant dokumentus, patvirtinančius įvykusias ūkines operacijas, vadovautis Finansinės apskaitos įstatyme nurodytais reikalavimais, taikomais apskaitos dokumentams. (3-asis audito rezultatas).

6. Nutraukti patalpų nuomos sutartį su Varėnos miesto sveikatingumo klubu „Ropė“ ir išnuomoti patalpas vadovaujantis Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2020-04-28 sprendimu Nr. T-IX-312 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės materialiojo turto nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir kitais galiojančiais teisės aktais (3-iasis audito rezultatas).

7. Spręsti klausimą dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto privalomojo draudimo (3-iasis audito rezultatas).

8. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, įpareigoti savivaldybės administracijos direktorių perimti turtą iš Merkinės ir Matuizų seniūnijų (3-iasis audito rezultatas).

9. Spręsti klausimą dėl Matuizų ir Merkinės seniūnijų apskaitos centralizuoto tvarkymo.

Santraukoje pateiktos tik sisteminių sprendimų ar tobulintino reglamentavimo reikalaujančios rekomendacijos. Audito metu subjektams raštuose pateikti pastebėjimai apie nustatytas klaidas ir veiklos trūkumus, rekomenduota juos taisyti. Subjektai ėmėsi veiksmų ir pateikė raštus apie rekomendacijų įgyvendinimą.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ dalyje (25 psl.).

IŽANGA

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos teisės aktais, Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos planu⁵ ir vykdydami Varėnos rajono savivaldybės kontrolieriaus pavedimą⁶, atlikome Varėnos rajono savivaldybės (toliau - Savivaldybė) 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių duomenų bei Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo bei atitikties teisės aktams vertinimą.

Auditas atliktas pagal tarptautinius audito standartus ir Finansinio audito vadove⁷ nustatytus reikalavimus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl Varėnos rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, Varėnos rajono savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir Varėnos rajono savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo, pareiškiama išvadose.

Audituojamas subjektas – Varėnos rajono savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai, viešojo sektoriaus subjektai, dalyvaujantys konsolidavimo procese. Audituojamas laikotarpis – 2022 metai. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, apimančią savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį (toliau- KFAR) ir savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį (toliau – BVAR), rengia Savivaldybės administracijos finansų ir investicijų skyrius.

Remiantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu KFAR – savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės išteklių fondų ir kitų savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys. Visi viešojo sektoriaus subjekto grupės komponentai finansinę apskaitą turi tvarkyti pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS). Subjekto grupės komponentų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau – VSAKIS).

Parengtą Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, apimančią KFAR ir BVAR, Savivaldybės tarybai tvirtinti teikia Savivaldybės administracijos finansų ir investicijų skyrius.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu⁸ patvirtintas 2022 metų Varėnos rajono savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų sąrašas. Į 2022 metų KFAR įtrauktos 30 savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos.

Remiantis Biudžeto sandaros įstatymu, savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį (toliau- BVAR) rengia Savivaldybės administracijos finansų ir investicijų skyrius, remdamasis savivaldybės biudžeto apskaitos duomenimis, į savivaldybės biudžetą gautų pajamų ir savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų panaudotų asignavimų bei asignavimų valdytojų pateiktais biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniais. 2022 m. savivaldybės konsoliduotas BVAR sudarytas iš 29-ių asignavimų valdytojų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių.

AUDITO REZULTATAI

Savivaldybės administracija, rengdama metinių konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, remiasi savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės jai pateiktų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų duomenimis. Todėl, Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto ataskaitų rinkinio duomenų teisingumas priklauso ne tik nuo Savivaldybės administracijos tvarkomos apskaitos, bet ir nuo viešojo sektoriaus subjektų parengtų finansinių ataskaitų rinkinių teisingumo.

Eilę metų viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose buvo nustatyta reikšmingų duomenų iškreipimų, todėl 5 metus iš eilės teikėme sąlyginę nuomonę dėl metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio. Apie visus audito metu nustatytus dalykus subjektai buvo informuoti, teiktos

⁵ Savivaldybės kontrolieriaus 2022-11-14 įsakymas Nr. KV-7.

⁶ Savivaldybės kontrolieriaus 2022-08-26 įsakymas Nr. KV-5.

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus pavaduotojo 2022 -04-07 įsakymas Nr. APDE – 5.

⁸ Savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-10-25 įsakymas Nr. DV-1093 “Dėl Varėnos rajono savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų 2022 metų konsoliduotoms ataskaitoms rengti sąrašo patvirtinimo” ir atsakingų asmenų paskyrimo”.

rekomendacijos, stiprinti vidaus kontrolės procesus, teiktos rekomendacijos dėl veiklos tobulinimo. Administracija ir kiti subjektai atsižvelgė į pateiktas rekomendacijas, klaidas ištaisė ir 2022 m. reikšmingų klaidų, kurios sąlygotų audito nuomonę nenustatėme.

2022 m. konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį sudarė 30 - ies viešojo sektoriaus subjektų duomenys (27 biudžetinių įstaigų, 2 viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų ir Savivaldybės išdo). Į ataskaitų rinkinį įtrauktas 5 uždaryjū akcinių bendrovių, 1 savivaldybės kontroliuojamos viešosios įstaigos, nepriskiriamos prie viešojo sektoriaus subjektų ir 1 įstaigos priskiriamos kitiems subjektams finansinis turtas.

2022 metais buvo reorganizuota viena biudžetinė įstaiga - Žilinių pagrindinė mokykla, kuri buvo prijungta prie Varėnos r. Senosios Varėnos Andriaus Ryliškio pagrindinės mokyklos.

Audito metu pateikėme pastebėjimus audituotiems subjektams dėl 2022 metų ataskaitų rinkinių duomenų tikrumo ir teisingumo, biudžeto ir turto naudojimo. Apie audito rezultatus, visus audito metu nustatytus dalykus subjektai buvo informuoti raštu.

I.SAVIVALDYBĖS 2022 M. KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

Vertinome Savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, apimančią Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį ir Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį.

1.Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje reikšmingų klaidų nenustatėme, bet pastebėjimų turėjome.

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumas priklauso nuo žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų duomenų teisingumo ir šių duomenų pateikimo viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (VSAKIS).

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas pagal galiojančius teisės aktus.

Savivaldybės administracija

Savivaldybės administracijos pažanga ilgalaikio turto apskaitos srityje

Savivaldybės administracija 2022 m. ėmėsi veiksmingų kontrolės priemonių, siekdama ištaisyti nustatytus trūkumus ir įgyvendinti Kontrolės ir audito tarnybos pateiktas rekomendacijas. 2022 m. buvo patikslinta visų vietinės reikšmės kelių ir gatvių, apskaitomų simboliškai iki 1 euro verte, įsigijimo savikaina. Buvo patikslinta 91 kelio ir 129 gatvių įsigijimo savikaina. Nustatyta kelių vertė 2 339,2 tūkst. Eur, o gatvių – 1 713,2 tūkst. Eur. Iš viso Infrastruktūros statinių vertė per 2022 metus padidėjo nuo 73 Eur (apskaitoje apskaityti iki 1 euro verte) iki 4 052,41 tūkst. Eur.

Netiksliai nekilnojamojo kultūros vertybių apskaita

Savivaldybės administracijoje yra nekilnojamojo kultūros vertybių, kurios apskaitytos simboliškai iki vieno euro verte. Paminklas „Pirčiupių motina“ apskaitoje apskaitytas simboliškai 0,29 Eur verte. Nesivadovauta 12-uju VSAFAS, pagal kurį nekilnojamosios kultūros vertybės po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose nurodomos tikraja verte (taikomas tikrosios vertės metodas).

Varėnos kultūros centras

Ilgalaikio turto apskaitos registruose įtraukti 57 vienetai turto neatitinka LR Vyriausybės nutarimu⁹ (galiojo iki 2022-05-01), LR finansų ministro įsakymu¹⁰ (nuo 2022-06-15) nustatytos minimalios ilgalaikio turto vertės – 500 Eur. Todėl, balansinėje sąskaitoje Nr.1209401 „Kito ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikaina“ turto vertė padidinta 4 540,47 Eur, ta pačia suma padidintos ir nusidėvėjimo sąnaudos. Šis turtas buvo gautas reorganizuojant viešąją įstaigą Dargužių amatų centras.

⁹ LR Vyriausybės 2009-06-10 d. Nr.564 „Dėl minimalios ilgalaikio materialiojo turto vertės nustatymo ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų viešojo sektoriaus subjektams sąrašo patvirtinimo“.

¹⁰ LR finansų ministro įsakymas 2022-05-08 įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“.

2.Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų teisingumas.

Audito metu įvertinus 2022 m. gruodžio 31 d. savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis apie biudžeto pajamas, išlaidas, skolas bei mokėtinas sumas, reikšmingų neatitikimų, kurie darytų įtaką metinio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui, nenustatėme.

II.SAVIVALDYBĖS 2022 M. BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

1.Biudžeto tikslinimas

Netiksli informacija Tarybos sprendimo projekto aiškinamajame rašte (toliau – Aiškinamasis raštas), keičiant patvirtintą biudžetą. Savivaldybės tarybos sprendimu¹¹ buvo tikslinamas (keičiamas) biudžetas. Vienas iš pakeitimų - Savivaldybės valdymo programos (10) priemonė „Savivaldybės administracijos darbo organizavimas“ (10.01.01.01), kuriai skirta 46,0 tūkst. Eur. Šie asignavimai skirti sumažinant (perskirstant) Aplinkos apsaugos programos (09) priemonę „Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas“ (09.02.01.06). Aiškinamajame rašte, teikiant biudžeto pakeitimo projektą, nurodyta, kad lėšos 46,0 tūkst. Eur bus skirtos prekių ir paslaugų įsigijimui, iš jų transportui - 10,0 tūkst. Eur, informacinėms prekėms – 20,0 tūkst. Eur. Audito metu nustatyta, kad 10 tūkst. Eur padidintos reprezentacinės išlaidos, o ne transporto išlaidos. Faktinis lėšų poreikis buvo reikalingas Reprezentacinių išlaidų padidinimui.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu¹² patvirtintame 2022 m. biudžeto projekto rengimo tvarkos aprašo 8 p. nurodyta, kad „planuodami lėšas savivaldybės savarankiškosioms funkcijoms finansuoti, asignavimų valdytojai neturi viršyti dviejų paskutinių pasibaigusiu metų faktinių išlaidų vidurkio, eliminuojant tų metų vienkartinės išlaidas (be asignavimų projektams bendrai finansuoti). Todėl, norime atkreipti dėmesį į tai, kad planuojant biudžetą pagal praėjusių dviejų metų faktinį išlaidų lygį, neatsižvelgiama į augančią infliaciją, dėl to, metų eigoje susidaro lėšų trūkumas. Dėl aukščiau išvardintų priežasčių, susidarė papildomas lėšų poreikis straipsniams:

1.2022 m. biudžeto projekte Reprezentacinėms išlaidoms buvo pateiktas lėšų poreikis 31,2 tūkst., tačiau buvo skirta tik 25,0 tūkst. Eur asignavimų. Neskirtos lėšos 6,2 tūkst. Eur reprezentacinėms išlaidoms skirtos rugsėjo mėn. Papildomai, dėl paslaugų kainų padidėjimo planuotiems renginiams organizuoti, rugsėjo mėn. Reprezentacinėms išlaidoms buvo skirta 3,9 tūkst. Eur. Tai: mokytojų dienos organizavimui – 1,0 tūkst. Eur, socialinių darbuotojų dienos organizavimui – 1,9 tūkst. Eur, medicinos darbuotojų dienos organizavimui – 1,0 tūkst. Eur. Pažymime, kad iki metų pabaigos Reprezentacinėms išlaidoms papildomai perskirstyta 17,2 tūkst. Eur. Iš viso Reprezentacinėms išlaidoms 2022 m. asignavimų planas, įskaitant visus patikslinimus, sudarė 54,2 tūkst. Eur, faktiškai panaudota 52,4 tūkst. Eur.

2.Informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidų straipsnis didinamas 20,0 tūkst. Eur. Papildomas lėšų poreikis susidarė, dėl apskaitos programų metinių priežiūros paslaugų naujų sutarčių sudarymo. Lėšų poreikis buvo planuotas pagal galiojančias sutartis, o pasibaigus sutarčių galiojimui, kylant kainoms, sutartys buvo pasirašytos naujomis, didesnėmis kainomis. Dėl to, papildomai reikėjo 4,9 tūkst. Eur. 2,4 tūkst. Eur reikėjo viešųjų pirkimų sistemos papildomoms 5 konkurencinėms licencijoms pavaldžioms įstaigoms įsigyti; 3,5 tūkst. Eur serverio optimizavimo darbams, kaupikliams; 2,4 tūkst. Eur strateginio planavimo sistemos IBM Cognos programavimo paslaugai (aptarnavimo sutartis yra nesudaryta, atsiradus poreikiui apmokama pagal faktiškai atliktus darbus); likusi suma 6,8 tūkst. Eur buvo reikalinga kitiems panašaus pobūdžio informacinių technologijų prekėms ir paslaugoms įsigyti.

3.Kitų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidų straipsnis didinamas 16,0 tūkst. Eur. Banko paslaugoms apmokėti papildomai reikėjo 4,8 tūkst. Eur; kanceliarinėms prekėms ir kitam smulkiam inventoriui

¹¹ Savivaldybės tarybos 2022 -09-27. sprendimas Nr. T-IX-1008 “Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2022 m. vasario 15 d. sprendimo Nr. T-IX-829 “Dėl Varėnos rajono savivaldybės 2022 metų biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo“.

¹² Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-08-02 įsakymas DV-696“Dėl Varėnos rajono savivaldybės 2022 metų biudžeto projekto rengimo“.

įsigyti papildomai buvo skirta 4,5 tūkst. Eur; Ūkinėms prekėms papildomai skirta 2,2 tūkst. Eur; teisės aktų paieškos sistemai - 1,1 tūkst. Eur; nuomojamų kopijavimo aparatų ir spausdintuvų naudojimo išlaidoms - 1,0 tūkst. Eur. Kitoms paslaugoms apmokėti buvo reikalingas 1,1 tūkst. Eur lėšų poreikis. Likusi 1,3 tūkst. Eur suma liko nepanaudota.

2. Biudžeto pajamos

Savivaldybės biudžeto suplanuotų pajamų gauta daugiau.

Savivaldybės taryba 2022 m. pradžioje patvirtino savivaldybės biudžetą 29 778,8 tūkst. Eur. Metų eigoje, atsižvelgiant į papildomai skirtas valstybės biudžeto dotacijas, gautas Europos Sąjungos finansinės paramos lėšas, bei kitų pajamų pokyčius, 2022 metų Savivaldybės biudžetas buvo tikslintas septynis kartus, padidinant biudžeto pajamas 6 709,3 tūkst. Eur, t. y., iki 36 488,1 tūkst. Eur.

Savivaldybė per 2022 metus pajamų su dotacijomis gavo 2 075,2 tūkst. Eur daugiau negu buvo planuota ir 2022 m. gruodžio 31 d. pajamų su dotacijomis įplaukos sudarė 38 563,3 tūkst. Eur. Didžiausią 2022 metų Savivaldybės biudžeto gautų pajamų dalį sudarė mokesčiai – 51,5 proc., dotacijos – 40,5 proc., kitos pajamos – 7,5 proc.

Savivaldybė 2022 metais gavo 589,3 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų.

Biudžeto pajamų plano įvykdymas

Pajamų rūšys	Patikslintas pajamų planas, tūkst. Eur	Faktiškai gauta pajamų, tūkst. Eur	Įvykdymas, proc.	Viršyta (+) / Negauta (-), tūkst. Eur
Mokesčiai	17 870,7	19 851,83	111,1	1 981,1
Dotacijos	15 817,2	15 606,2	98,7	-211,0
Kitos pajamos	2 710,2	2 906,3	107,2	196,1
Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	90,0	199,0	221,1	109,0
Iš viso:	36 488,1	38 563,3	105,7	2075,2
Gautos paskolos (trumpalaikės ir ilgalaikės)	616,3	589,3	95,6	-27,0
2021 m. gruodžio 31 d. nepanaudotų biudžeto lėšų likutis	2 827,2	2 827,2	100,0	0,0

Mokesčiai

Bendroje Savivaldybės 2022 metų biudžeto gautų pajamų struktūroje didžiausią dalį sudarė iš mokesčių gautos pajamos – 51,5 proc. Planuojamas pajamų iš mokesčių 2022 metų planas be valstybinių ir vietinių rinkliavų sudarė 17 870,7 tūkst. Eur, faktiškai surinkta pajamų suma – 19 851,8 tūkst. Eur. Planas įvykdytas 111,1 proc., gauta 1 981,1 tūkst. Eur daugiau negu buvo planuota.

Savivaldybės mokesčiai surenkami iš gyventojų pajamų mokesčio, žemės mokesčio, paveldimo turto mokesčio, nekilnojamo turto mokesčio, mokesčio už aplinkos teršimą, valstybės ir vietinių rinkliavų.

Faktiškai gauta pajamų iš mokesčių per 2022 m.

Pajamų rūšys	Patikslintas pajamų planas, tūkst. Eur	Faktiškai gauta pajamų, tūkst. Eur	Įvykdymas, proc.	Viršyta (+) / Negauta (-), tūkst. Eur
Gyventojų pajamų mokestis	17 559,0	19 407,0	110,5	1 848,0
Žemės mokestis	115,50	164,1	142,1	48,6
Paveldimo turto mokestis	4,2	9,0	214,3	4,8
Įmonių ir organizacijų nekilnojamojo turto mokestis	168,0	224,8	133,8	56,8
Mokestis už aplinkos teršimą	24,0	46,9	195,4	22,9
Valstybės rinkliavos	20,0	33,0	165,0	13,0
Vietinės rinkliavos	916,4	919,6	100,3	3,2
Iš viso:	18 807,1	20 804,4	110,6	1 997,3

Dotacijos

2022 m. bendra dotacijų suma sudarė 40,5 proc. visų Savivaldybės biudžeto gautų pajamų. Patikslintas dotacijų planas sudarė 15 817,2 tūkst. Eur, gauta dotacijų – 15 606,2 tūkst. Eur.

2022 m. biudžeto pajamų iš dotacijų plano vykdymas

Dotacijos	Patikslintas pajamų planas, tūkst. Eur	Faktiškai gauta pajamų, tūkst. Eur	Įvykdymas, proc.	Viršyta (+) / Negauta (-), tūkst. Eur
Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos	2 381,2	2 341,6	98,3	-39,6
Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti	3 360,6	3 308,1	98,4	-52,5
Ugdymo lėšos	5 768,2	5 800,1	100,6	31,9
Dotacija pagal 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą įgyvendinamų projektų nuosavam indėliui užtikrinti	118,6	115,7	97,6	-2,9
Kitos tikslinės dotacijos	4 188,6	4 040,7	96,5	-147,9
Iš viso:	15 817,2	15 606,2	98,7	-211,0

Patikslintas Europos Sąjungos finansinės paramos lėšų planas – 2 381,2 tūkst. Eur, faktiškai gauta lėšų – 2 341,6 tūkst. Eur. Planas įvykdytas 98,3 proc.

Patikslintas specialios tikslinės dotacijos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti planas – 3 360,6 tūkst. Eur. Visos dotacijos buvo gautos, faktiškai panaudota – 3 308,1 tūkst. Eur dotacijų. Specialios tikslinės dotacijos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti planas įvykdytas 98,4 proc., valstybės biudžetui gražinta 52,3 tūkst. Eur nepanaudotų dotacijų.

Patikslintas specialios tikslinės dotacijos ugdymo reikmėms finansuoti planas – 5 768,2 tūkst. Eur, gauta 38,7 tūkst. Eur daugiau, negu planuota, nes iš valstybės biudžeto buvo skirtos lėšos vaikų, atvykusių į Lietuvos Respubliką iš Ukrainos dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje, ugdymui ir pavežėjimui į mokyklą ir atgal. Šios lėšos buvo suplanuotos prie kitų tikslinių dotacijų. Faktiškai panaudota lėšų – 5 800,1 tūkst. Eur, valstybės biudžetui gražinta 6,8 tūkst. Eur.

Patikslintas dotacijos pagal 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą įgyvendinamų projektų nuosavam indėliui užtikrinti planas – 118,6 tūkst. Eur, faktiškai gauta lėšų – 115,7 tūkst. Eur. Planas įvykdytas 97,6 proc.

Patikslintas kitų tikslinių dotacijų planas – 4 188,6 tūkst. Eur, faktiškai gauta lėšų – 4 040,7 tūkst. Eur. Kitų tikslinių dotacijų plano įvykdymas – 96,5 proc.

Kitos pajamos

2022 metais kitos pajamos sudarė 7,5 proc. visų Savivaldybės biudžeto gautų pajamų ir dotacijų. Patikslintas kitų pajamų 2022 metų planas – 2 710,2 tūkst. Eur, faktiškai gauta lėšų – 2 906,3 tūkst. Eur. Patikslintas 2022 metų planas įvykdytas 107,2 proc., t. y. gauta 196,1 tūkst. Eur pajamų daugiau negu buvo planuota. Didžiąją šių pajamų dalį sudarė grįžusios Savivaldybės 2021 m. biudžeto lėšos, panaudotos Europos Sąjungos finansuojamiems projektams įgyvendinti.

Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos

2022 metais ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamų planas – 90,0 tūkst. Eur, faktiškai gauta pajamų – 199,0 tūkst. Eur. Ilgalaikio materialiojo turto planas viršytas beveik daugiau negu du kartus, gauta 109,0 tūkst. Eur pajamų daugiau, negu planuota, ir tai daugiausia sudarė pajamos, gautos už parduotą valstybinę žemę Varėnos mieste bei parduotus Savivaldybei nuosavybės teise priklausančius gyvenamuosius ir neįgyvenamuosius pastatus.

Gautos paskolos

2022 metais gautų paskolų patikslintas planas sudarė 616,3 tūkst. Eur, per 2022 metus gauta 589,3 tūkst. Eur ilgalaikių paskolų.

Apyvartos lėšos biudžeto lėšų stygiui dengti

2021 m. gruodžio 31 d. nepanaudotas biudžeto lėšų likutis sudarė 2 827,2 tūkst. Eur. Šios lėšos skirtos 2022 metų pradžioje susidariusiam kreditiniam įsiskolinimui padengti, paskoloms gražinti ir projektams bendrai finansuoti.

3. Asignavimai

Savivaldybės 2022 metų biudžeto pradinis asignavimų planas – 33 271,9 tūkst. Eur, kartu su finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų gražinimo) išlaidomis – 33 884,4 tūkst. Eur. Patikslintas 2022 metų asignavimų planas sudarė 39 318,0 tūkst. Eur, o kartu su finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų gražinimo) išlaidomis – 39 931,6 tūkst. Eur.

Remiantis savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitos (forma Nr.2-sav.) duomenimis, asignavimai (kartu su finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų gražinimo) išlaidomis 2022 metais sudarė 37 544,4 tūkst. Eur (įskaitant 2021 m. gruodžio 31 d. nepanaudotą biudžeto lėšų likutį – 2 827,2 tūkst. Eur).

Duomenys apie 2022 metais planuotus ir panaudotus asignavimus pagal išlaidų ekonominę klasifikaciją bei 2020 ir 2021 metų panaudotus asignavimus pateikti lentelėje (be finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų gražinimo) išlaidų).

Išlaidos pagal ekonominę klasifikaciją

Eil. Nr.	Finansiniai rodikliai	2022 metų patikslintas planas	2022 metų vykdymas		2021 metų vykdymas	2020 metų vykdymas
			tūkst. Eur.	proc.		

Bendra asignavimų suma, iš jų:		39318,0	36932,1	93,9	31698,8	33014,8
1.	Išlaidoms	32502,5	30958,4	95,2	27161,30	25349,0
	proc. nuo visų asignavimų	82,7	83,8	x	85,7	76,8
1.1	Iš jų darbo užmokesčiui	19425,5	19030,2	98	16602,5	15520
	proc. nuo visų asignavimų	49,4	51,5	x	52,4	47
2.	Turtui įsigyti	6815,5	5973,7	87,6	4537,5	7665,8
	proc. nuo visų asignavimų	17,3	16,2	x	14,3	23,2
Apyvartinių lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje		X	4435,4	x	2827,2	1841,4

Šaltinis – Savivaldybės 2020-2022 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenys.

Metinis asignavimų planas įvykdytas 94,0 proc., liko nepanaudota 2 387,2 tūkst. Eur asignavimų. Lyginant 2022 metus su 2021 metais asignavimai padidėjo 5 233,3 tūkst. Eur. Asignavimai išlaidoms 2022 metais sudarė 83,8 proc. visų asignavimų, iš jų darbo užmokesčiui – 51,5 proc. Palyginus su 2021 metais, išlaidos darbo užmokesčiui padidėjo 2 427,7 tūkst. Eur, išlaidos turtui įsigyti padidėjo 1 436,2 tūkst. Eur.

2022 metų pabaigoje, kaip ir 2021 metais, liko nepanaudotų suplanuotų lėšų, kurios galėjo būti paskirstytos kitų programų priemonėms finansuoti.

Biudžeto asignavimų planą, lyginant su faktiniu panaudojimu, 2022 m. gruodžio 31 d. Administracijos išde liko nepanaudota 2 387,2 tūkst. Eur,

Atlikus analizę, nustatyta, kad 2022 m. pabaigoje savivaldybės biudžete liko nepanaudota ir neperskirstyta 761,9 tūkst. Eur asignavimų turtui įsigyti (SB lėšos). Didžioji lėšų dalis nepanaudota šiems projektams:

- ♦ projektui Varėnos r. Merkinės Vinco Krėvės gimnazijos pastatų ir aplinkos modernizavimas skirta 200,9 tūkst. Eur, panaudota 95,0 tūkst. Eur, liko nepanaudota 105,9 tūkst. Eur;
- ♦ projektui „Aktyvūs vaikai – sveiki vaikai“ skirta 155,0 tūkst. Eur, panaudota 18,8 tūkst. Eur, liko nepanaudota 136,2 tūkst. Eur;
- ♦ projektui „Verslo tiltai: išdrįsk žengti pirmą žingsnį“ įgyvendinimui biudžete skirta 200,0 tūkst. Eur, panaudota 139,7 tūkst. Eur, nepanaudota 60,3 tūkst. Eur;
- ♦ melioracijos ir hidrotechnikos statinių priežiūrai ir remontui skirta 140,0 tūkst. Eur, panaudota 52,2 tūkst. Eur, liko nepanaudota 87,8 tūkst. Eur;
- ♦ Būstų prijungimui prie centralizuotų nuotekų tinklų skirta 451,5 tūkst. Eur, panaudota 291,5 tūkst. Eur, liko nepanaudota 160,0 tūkst. Eur.

2022 metų biudžeto asignavimų plano vykdymas pagal programas

Programos pavadinimas	2022 metų asignavimų planas, tūkst. Eur	Panaudota asignavimų, tūkst. Eur	Panaudota asignavimų, proc.	Nepanaudotų asignavimų likutis, tūkst. Eur
Žinių visuomenės plėtros programa	13 411,2	12 706,0	94,7	705,2
Bendruomeniškumo ugdymo ir visuomenės saugumo užtikrinimo programa	1 318,5	1 316,5	99,8	2,0
Socialinės apsaugos plėtojimo, skurdo bei	8 009,5	7 178,8	89,6	830,7

socialinės atskirties mažinimo programa				
Sveikatos apsaugos ir fizinio aktyvumo skatinimo programa	1 080,3	1 050,3	97,2	30,0
Verslo plėtros skatinimo ir užimtumo didinimo programa	1 967,4	1 747,8	88,8	219,6
Turizmo vystymo programa	199,0	189,5	95,2	9,5
Kultūros paveldo puoselėjimo bei kultūros paslaugų plėtros programa	2 519,5	2 474,5	98,2	45,0
Viešosios infrastruktūros plėtros bei priežiūros programa	4 467,1	4 389,6	98,3	77,5
Aplinkos apsaugos programa	2 745,9	2 331,9	84,9	414,0
Savivaldybės valdymo programa	4 213,2	4 159,5	98,7	53,7
Iš viso:	39 931,6	37 544,4	94,0	2 387,2
<i>iš jų finansinių įsipareigojimų vykdymas (paskolų grąžinimas)</i>	<i>613,6</i>	<i>612,3</i>	<i>99,8</i>	<i>1,3</i>
Asignavimais be finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų grąžinimo)	39 318,0	36 932,1	93,9	2 385,9

Savivaldybės 2022 metų biudžeto asignavimų plano vykdymas pagal valstybės funkcijas

Išlaidų pavadinimas	2022 metų planas, tūkst. Eur	Įvykdyta (kasinės išlaidos), tūkst. Eur	Metinio plano išlaidų įvykdymas, proc.	Nepanaudotų asignavimų likutis, tūkst. Eur
Bendros valstybės paslaugos	3 376,5	3 338,1	98,9	38,4
Gynyba	144,7	144,4	99,8	0,3
Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	1 056,9	1 056,7	100,0	0,2
Ekonomika	5 336,5	5 079,8	95,2	256,7
Aplinkos apsauga	2 745,9	2 331,9	84,9	414,0
Būstas ir komunalinis ūkis	1 687,8	1 539,2	91,2	148,6
Sveikatos apsauga	265,1	247,0	93,2	18,1
Poilsis, kultūra ir religija	3 438,6	3 380,9	98,3	57,7
Švietimas	13 788,9	13 076,7	94,8	712,2
Socialinė apsauga	8 090,7	7 349,7	90,8	741,0
Iš viso išlaidų:	39 931,6	37 544,4	94,0	2387,2

<i>iš jų finansinių įsipareigojimų vykdymas (paskolų grąžinimas)</i>	613,6	612,3	99,8	1,3
Išlaidos be finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų grąžinimo)	39 318,0	36 932,1	93,9	2 385,9

Apyvartinių lėšų likutis

2020 m. apyvartinių lėšų likutis, be tikslinių lėšų, sudarė 1 271,4 tūkst. Eur, 2021 m. 2 338,7 tūkst. Eur, o 2022 m. – 3945,3 tūkst. Eur.

Varėnos rajono savivaldybės mokėtinos sumos

2022 m. gruodžio 31 d. iš Savivaldybės biudžeto išlaikomų įstaigų mokėtinos sumos (kreditinis įsiskolinimas kartu su finansiniais įsipareigojimais) sudarė 1 421,1 tūkst. Eur (2021 m. gruodžio 31 d. – 1 128,0 tūkst. Eur), iš jų mokėtinos sumos, kurių įvykdymo terminas ilgesnis kaip 45 dienos, sudarė 2,2 tūkst. Eur (2021 m. gruodžio 31 d. – 1,8 tūkst. Eur). Mokėtinos sumos dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų grąžinimo) sudarė 690,8 tūkst. Eur (2021 m. gruodžio 31 d. – 618,9 tūkst. Eur).

Didžiąją dalį mokėtinų sumų sudarė įsiskolinimas už komunalines paslaugas – 189,9 tūkst. Eur, socialines išmokas ir kompensacijas – 369,2 tūkst. Eur, miestų ir gyvenviečių viešąjį ūkį – 7,7 tūkst. Eur, transporto išlaikymą ir transporto paslaugų įsigijimą – 11,5 tūkst. Eur, kitų prekių ir paslaugų įsigijimą – 14,2 tūkst. Eur, kitas išlaidas – 65,7 tūkst. Eur, subsidijas gamybai – 27,6 tūkst. Eur, darbo užmokestį – 9,7 tūkst. Eur, mitybos išlaidas – 11,6 tūkst. Eur.

Mokėtinos sumos (kreditinis įsiskolinimas su paskolų grąžinimu), lyginant su įsiskolinimu 2021 m. gruodžio 31 d., padidėjo 293,1 tūkst. Eur, įsiskolinimas, ilgesnis kaip 45 dienos, padidėjo 0,4 tūkst. Eur.

Savivaldybės mokėtinos sumos (išskyrus sumas paskoloms grąžinti) 2022 m. gruodžio 31 d., palyginus su 2021 m. gruodžio 31 d., padidėjo 221,2 tūkst. Eur ir sudarė 730,3 tūkst. Eur. Didžiausią įtaką kreditinio įsiskolinimo didėjimui turėjo pakilusios elektros ir šildymo kainos (44,4 tūkst. Eur padidėjo komunalinių paslaugų įsigijimo išlaidos) ir žymiai padidėjęs pašalpų ir kompensacijų gavėjų skaičius (184,3 tūkst. Eur padidėjo priskaičiuotų socialinių išmokų ir kompensacijų suma, nes nuo 2022 m. dvigubai padidėjo valstybės remiamų pajamų dydis, taikomas būsto šildymo kompensacijoms apskaičiuoti).

Savivaldybės gautos paskolos

Savivaldybės skola kartu su paimta paskola Savivaldybei nuosavybės teise priklausančių gyvenamųjų pastatų atnaujinimo (modernizavimo) projektams vykdyti 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 4 241,2 tūkst. Eur.

Savivaldybės metinis grynojo skolinimosi limitas 2022 m. gruodžio 31 d. buvo 608,4 tūkst. Eur, panaudota limitu suma – 589,3 tūkst. Eur.

Savivaldybė pagal pasirašytas paskolų sutartis 2022 metais iš Savivaldybės biudžeto lėšų bankams grąžino 612,3 tūkst. Eur paskolų, pagal daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra grąžino 58,3 tūkst. Eur paskolų. Bendra grąžintų bankams paskolų suma sudarė 670,6 tūkst. Eur, t. y. 79,3 tūkst. Eur daugiau negu 2021 m. Palūkanų sumokėta 57,2 tūkst. Eur, t. y. 10,0 tūkst. Eur daugiau negu 2021 m.

III. LĖŠŲ IR TURTO NAUDOJIMO 2022 M. IR ATITIKTIES TEISĖS AKTAMS VERTINIMAS

Savivaldybės administracija

1. Savivaldybė nesilaikė reikalavimo nedidinti įsiskolinimo

Pažeistas 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžeto finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo¹³ reikalavimas, kad Savivaldybės 2023 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti) turi būti ne didesnis už 2022 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms gražinti).

Savivaldybės mokėtinos sumos (išskyrus sumas paskoloms gražinti) 2021 m. gruodžio 31 d., sudarė 509,1 tūkst. Eur, o 2022 m. gruodžio 31 d. – 730,3 tūkst. Eur. Mokėtinos sumos palyginus su 2021 m. gruodžio 31 d. padidėjo 221,2 tūkst. Eur.

2. Už nenaudojamų pastatų išlaikymą Savivaldybės administracija patyrė 60,6 tūkst. Eur sąnaudų

Varėnos rajono savivaldybėje 2022-12-31 buvo 30 nenaudojamų pastatų. Iš jų, 17 pastatų gautų, kaip bešeimininkis turtas, kurį planuojama nugriauti. Visi kiti nenaudojami pastatai išskyrus vieną pastatą (du butai), yra nereikalingi savivaldybės funkcijoms vykdyti. Juos planuojama nugriauti arba parduoti. 2022 metais šešioms nenaudojamiems pastatams buvo vykdomos pardavimo procedūros.

Didžiausios nenaudojamų pastatų (Panočių pagrindinė mokykla, Vydenių pagrindinė mokykla, Kabelių daugiafunkcis centras) išlaikymo išlaidos 2022 m. 60,6 tūkst. Eur – komunaliniai mokesčiai (šiluma, elektra ir kt.).

Didžiausią išlaidų dalį 33,8 tūkst. Eur sudarė Panočių buvusios pagrindinės mokyklos nenaudojamų patalpų išlaikymas. Mokykla Tarybos sprendimu¹⁴ yra likviduota. Pastatas 2021 m. birželio 30 d. perduotas Savivaldybės administracijai. Tačiau buvusiam mokyklos pastate dar veiklą vykdo Administracijos filialas - Kaniavos seniūnija (207,82 kv.m.), pagal sudarytas panaudos sutartis Varėnos viešosios bibliotekos Panočių struktūrinis padalinys (175,43 kv.m.) ir Varėnos vaikų lopšelis - darželis „Žilvitis“ (262,72 kv.m.). Tarybos sprendimu¹⁵ pagal panaudos sutartį 80,43 kv. m. yra perduota viešajai įstaigai Varėnos pirminės sveikatos priežiūros centrui. Tačiau ši įstaiga jau keleri metai veiklos nevykdo. Pastato naudojamas plotas sudaro 645,97 kv.m., likusi pastato dalis **2210,79 kv. m.** yra nenaudojama, už kurio išlaikymą moka Savivaldybės administracija.

Vydenių pagrindinė mokykla 2020 m. yra likviduota Tarybos sprendimu¹⁶. Pastatas yra nenaudojamas ir perduotas Savivaldybės administracijai, kuri už patalpų išlaikymą (komunalines paslaugas) 2022 m. patyrė 21,4 tūkst. Eur išlaidų.

Už Kabelių daugiafunkcio pastato išlaikymą Savivaldybės administracija išleido 5,4 tūkst. Eur. Audito metu, 2023 m. pirmame ketvirtyje, Kabelių daugiafunkcio centro pastatas buvo parduotas aukciono būdu.

3. Dėl neužimtų valstybės tarnautojų pareigybių

Savivaldybės administracijoje 2022-12-31 buvo laisvos (neužimtos) 7 valstybės tarnautojų pareigybės. Vienos pareigybės tikslingumas yra abejotinas, nes Turto valdymo skyriuje vyriausiojo specialisto pareigybė laisva (neužimta) nuo 2021-01-04. Be to, per šį laikotarpį pareigybei užimti buvo skelbtas tik vienas konkursas 2021 m. Už papildomų užduočių vykdymą iki kol nustatyta tvarka bus priimtas vyriausiasis specialistas Turto valdymo skyriaus darbuotojams buvo mokamos priemokos.

4. Savivaldybės administracijos kelių teisinė registracija

Varėnos rajono savivaldybėje yra 746 keliai ir 361 gatvė. Tačiau ne visi esantys keliai ir gatvės teisiškai įregistruoti. Pakeitus LR Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo¹⁷ 9 straipsnį, atsirado galimybė kelių ir gatvių kadastriniams matavimams ir teisei registracijai panaudoti Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšas. Savivaldybėje 2022 m. žymiai padidėjo

¹³ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo 2021-12-14 įstatymas Nr. XIV-745 13 str. 3 d. įstatymas

¹⁴ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2021-04-07 sprendimas Nr. T-IX-607 „Dėl Varėnos r. Panočių pagrindinės mokyklos veiklos nutraukimo ir likvidavimo“.

¹⁵ Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimas 2015-11-24 Nr. T-VIII-188 „Dėl negyvenamųjų patalpų, priklausančių Varėnos rajono savivaldybei nuosavybės teise, panaudos“.

¹⁶ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2020-01-28 sprendimas Nr. T-IX-216 „Dėl V.R. Vydenių pagrindinės mokyklos veiklos nutraukimo ir likvidavimo“

¹⁷ Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo 2000-10-12 įstatymas. Nr. VIII-2032.

registruotų objektų skaičius, t.y. 2022 m. užregistruoti 300 objektai (191 kelias (307,3 km.) ir 109 gatvės (61,1 km.). Iš viso iki 2023 m. sausio 1 d. savivaldybėje įregistruota 361 kelių, kurių ilgis 696,1 km. ir 218 gatvių, kurių ilgis 121,5 km. Registruoti keliai sudaro 48,4 proc., o gatvės 60,4 proc. visų savivaldybės apskaitoje apskaitomų kelių ir gatvių.

Turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo¹⁸ 16 str. 4 d. nurodyta, kad valstybės ir savivaldybei nuosavybės teise priklausantis registruotinas turtas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruojamas viešuosiuose registruose, o Nekilnojamojo turto registro įstatymo¹⁹ 9 str. 1 d. nurodyta, kad Nekilnojamojo turto registre registruojami nekilnojamieji daiktai (žemės sklypai, statiniai ir kt.), jeigu jie Nekilnojamojo turto kadastro nustatyta tvarka yra suformuoti kaip atskiri nekilnojamojo turto objektai ir jiems suteiktas unikalus numeris.

Visų vietinės reikšmės kelių ir gatvių teisinę registracija bus užbaigta iki 2024 m. gruodžio 31 d. kaip numatyta 2021 m. finansinio (teisėtumo) audito ataskaitos rekomendacijų įgyvendinimo plane.

5. Turto valdymo tvarkos aprašuose nenumatyta prievolė dėl nekilnojamojo turto draudimo

Varėnos rajono savivaldybėje prievolė apdrausti turtą numatyta tik Varėnos rajono savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos tvarkos apraše²⁰. O Varėnos rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto perdavimo, naudojimo ir disponavimo juo patikėjimo teise tvarkos apraše²¹ ir Varėnos rajono savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis tvarkos apraše²² prievolė apdrausti turtą nenumatyta.

Tačiau siekiant išvengti savivaldybei žalos, kuri gali būti padaryta dėl ugnies, vandens, gamtos jėgų, vagysčių ir kitų draudiminių įvykių, tikslinga peržiūrėti aukščiau minėtus aprašus ir nustatyti prievolę apdrausti savivaldybei nuosavybės teise priklausančius pastatus. Būtinybė peržiūrėti aprašus atsirado po 2022 m. rugsėjo mėn. 23 d. įvykusio gaisro, kurio metu sudegė Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis Margionių klotimo teatro pastatas. Šis pastatas Savivaldybės tarybos sprendimu²³ 10 metų laikotarpiui neatlygintinai pagal panaudos sutartį buvo perduotas asociacijai Margionių kaimo bendruomenė. Šio pastato likutinė vertė iki gaisro buvo 10059,78 Eur.

Varėnos rajono savivaldybės taryba sprendimu²⁴ pritarė Klotimo teatro pastato kapitalinio remonto darbams, nekeičiant pastato išvaizdos ir 2023 m. biudžete numatė 45,0 tūkst. Eur pastato atstatymui.

6. Koreguotini teisės aktai, reglamentuojantys vietines rinkliavas, renginių organizavimą ir rinkliavų dydžius.

Rengiant 2022 m. Grybų šventę, iškilo organizacinių nesklaidumų, susijusių su prekybinės mugės organizavimu. Todėl, savivaldybės administracijai buvo rekomenduota peržiūrėti, koreguoti arba papildyti savivaldybės teisės aktus, reglamentuojančius vietines rinkliavas, renginių organizavimą ir rinkliavų dydžius.

7. Nustatyti nekilnojamojo turto nuomos pažeidimai

2019-2020 m. buvo atliktas Varėnos rajono savivaldybės turto valdymo efektyvumo vertinimas. Buvo surašyta 2020-03-23 audito ataskaita ir Rekomendacijų įgyvendinimo planas. Viena rekomendacija buvo: „Nutraukti patalpų, esančių J. Basanavičiaus g. 40, Varėna, kurios išnuomos ne konkurso būdu Asociacijai Varėnos miesto sveikatingumo klubui „Ropė“ (toliau – Klubas), nuomą ir skelbti šių patalpų viešą nuomos konkursą“. Administracijos direktoriaus 2020-12-04 raštu informavo, kad nuomos sutartis su Varėnos miesto sveikatingumo klubu „Ropė“ pasibaigė 2020 m.

¹⁸ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo 1998-05-12 įstatymas Nr. VIII-729.

¹⁹ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro 1996-09-24 įstatymas Nr. I-1539.

²⁰ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2020-04-28 sprendimas Nr. T-IX-312 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės materialiojo turto nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²¹ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2020-01-28 sprendimas Nr. T-IX-224 „Dėl Varėnos rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²² Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2020-03-31 sprendimas Nr. T-IX-292 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės turto perdavimo panaudos pagrindais“.

²³ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2021-12-28 sprendimas Nr. T-IX-805 „Dėl turto, nuosavybės teise priklausančio Varėnos rajono savivaldybei, panaudos“.

²⁴ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2022-12-27 sprendimas Nr. T-IX-1074 „Dėl pavedimo vykdyti statytojo (užsakovo) funkcijas ir lėšų numatymo“.

gegužės 22 d. Nurodė, kad dėl valstybėje esančios ekstremalios situacijos, nuomos konkursas nebus skelbiamas.

Savivaldybės administracija 2022-04-15 gavo Klubo prašymą ne konkurso būdu išnuomoti administracines patalpas (56,85 kv.m.), esančias J.Basanavičiaus g. 40, kuriose nariai galėtų leisti laiką, mankštintis, masažuotis ir vykdyti kitas veiklas. Klubas pasiūlė nuomos dydį 1 Eur už 1 valandą ir nurodė, kad patalpa bus naudojama 2 kartus per savaitę po 1 val.

Administracijos direktorius 2022-04-30 su Klubu pasirašė patalpų nuomos ne konkurso būdu sutartį. Sutartyje nustatyta, kad turtas skiriamas rengti paskaitas sveikos gyvensenos klausimais. Nustatyta nuomos kaina 1 Eur už 1 val. per dieną, pagal grafiką, kurį Klubas kas mėnesį pateiks Administracijai.

Klubas nuo 2022-05-01 iki 2022-10-30 patalpomis nesinaudojo, todėl nuomos mokestis nebuvo mokamas. Už nuomą lapkričio ir gruodžio mėn. Klubas sumokėjo 15 Eur nuomos mokesčių.

Audito metu nustatyta, kad:

1. Pažeistas Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu²⁵ patvirtintas Varėnos rajono savivaldybės materialiojo turto nuomos tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 8 punktas, kuriame nurodyta, kad savivaldybės nekilnojamas turtas negali būti išnuomotas, jei jis yra reikalingas ir tinkamas savivaldybės funkcijoms atlikti. Patalpos buvo naudojamos Europos socialinio fondo agentūros įgyvendinamam Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (EPLSAF) projekto įgyvendinimui. Tai yra, labiausiai skurstantiems Varėnos savivaldybės gyventojams, šiose patalpose, buvo skirstoma parama maisto produktais ir higienos prekėmis. Perdavus patalpas Klubui, parama skirstoma patalpose, kurios visiškai nepritaikytos šiai veiklai, t.y. pastato rūsyje, o tai suteikia nepatogumus Seniūnijos darbuotojams ir gyventojams.

2. Pažeistas Aprašo 47 punktas, kuris nustato, kad savivaldybės turtas be savivaldybės tarybos sprendimo ne konkurso būdu gali būti išnuomojamas jo paskirtį atitinkančių funkcijų vykdymui.

J.Basanavičiaus g. 40 esančios patalpos yra administracinės, t.y. patalpos, skirtos administravimo veiklai, kuria užtikrinamos vietos savivaldos savarankiškas funkcionavimas (struktūros tvarkymas, personalo valdymas, turimų materialinių-finansinių išteklių valdymas ir naudojimas, projektų rengimas, raštvedybos tvarkymas ir pan.), kad ji galėtų tinkamai vykdyti jai priskirtus administravimo ar kitos veiklos uždavinius. Klubas savo rašte nurodė, kad patalpos bus naudojamos laiko praleidimui, mankštinimuisi, masažavimui ir kitų veiklų vykdymui. Todėl, nurodytos veiklos niekaip nesusiję su patalpų tiesiogine paskirtimi.

3. Varėnos rajono savivaldybės materialiojo turto ilgalaikės nuomos 2022-04-30 sutarties Nr. ns-83 (toliau – Sutartis) 2.1 punkte nurodyta, kad turto nuomos terminas nustatomas 5 metų laikotarpiui nuo 2022 m. gegužės 1 d. iki 2027 m. balandžio 30 d. Turtas nuomojamas du kartus per savaitę po 1 val. per dieną pagal grafiką, kurį nuomininkas turi pateikti nuomotojui. Turto nuoma dienai ar valandai gali būti nustatyta tik vykdant trumpalaikę nuomą.

4. Sutarties 3.1 punkte nustatyta nuomos kaina – 1 Eur už 1 val. Tokia nustatyta nuomos kaina pažeidžia Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu²⁶ patvirtintas Nuompinigių už Varėnos rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto nuomą skaičiavimo tvarkos aprašo nuostatas. Atlikus skaičiavimus, pagal šiame apraše nustatytą tvarką, išnuomotų patalpų mėnesio nuomos mokestis turėjo būti 80,16 Eur. (1,41 Eur/kv.m x 56,85 kv.m).

5. NT nuomos paskirtis Sutartyje neatitinka nuomininko prašyme nurodytos paskirties. Tai yra, Klubas 2022-04-15 rašte nurodė, labai svarbu, kad senjorai turėtų galimybę turėti patalpą, kurioje galėtų leisti laiką, mankštintis, masažuotis ir kitoms veikloms vykdyti. Būtent šiems tikslams faktiškai ir naudojamos išnuomos patalpos. Taip pat patalpose vyksta choro repeticijos. Tačiau Sutarties 1.2 punkte nustatyta, kad turtas skiriamas rengti paskaitas sveikos gyvensenos klausimais.

²⁵ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2020-04-28 sprendimas Nr. T-IX-312 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės materialiojo turto nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²⁶ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2020-02-25 sprendimas Nr. T-IX-259 „Dėl nuompinigių už Varėnos rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto nuomą skaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

6. Turtas buvo išnuomotas pažeidžiant Aprašo 50 punktą, kuriame nurodoma, kad „Savivaldybės administracijos direktorius<...>, įvertinęs, ar pateiktas prašymas atitinka Aprašo 48 punkte nurodytas aplinkybes, ir nustatęs, kad siūlomas savivaldybės turto nuompinigių dydis nėra mažesnis, nei apskaičiuotas vadovaujantis aprašo 6 punkte nurodytu aprašu ir padengia nuomojamo turto išlaikymo išlaidas, priima sprendimą išnuomoti savivaldybės turta“.

8. Tarybos nariams 2022 m. skirtų išmokų su jų, kaip tarybos narių, veikla susijusioms išlaidoms apmokėti, naudojimo tikslingumo, pagrįstumo ir teisėtumo vertinimas

Vietos savivaldos įstatymo²⁷ (redakcija nuo 2021-01-01 iki 2023-04-01) 26 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „Tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, kas mėnesį gali būti skiriama išmoka, už kurią atsiskaitoma ne rečiau kaip vieną kartą per tris mėnesius. Šios išmokos dydis, atsiskaitymo tvarka ir tinkamomis pripažintinų išlaidų baigtinis sąrašas nustatomi reglamente“. Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimu²⁸ buvo nustatytas Išmokų, skirtų išlaidoms, susijusioms su tarybos nario veikla, apmokėti, skyrimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas). Nuo 2020 m sausio 1 d. tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, kas mėnesį skiriama iki 150 eurų išmoka atsiskaitytinai. Varėnos rajono savivaldybė 2022 m. tarybos nariams išmokėjo 33610,51 Eur. Išlaidas sudarė: kuro įsigijimas 32776,90 Eur, interneto paslaugos 178,80 Eur, telefoniniai pokalbiai 596,96 Eur, kanceliarinės prekės 57,85 Eur.

(Žr. lentelę)

V.,pavardė	Kuras	Ryšiai	Internetas	Kanc.prekės	Viso
V.K.	666,17				666,17
V.M.	1560,16				1560,16
M.G.	1530,66	65,35	178,80		1774,81
R.T.	1599,19				1599,19
A.M.	1594,27	193,60			1787,87
D.K.	1780,72				1780,72
K.B.	1210,95	338,01		57,85	1606,81
D.T.	1789,08				1789,08
V.D.	1789,08				1789,08
P.S.	1800,00				1800,00
A.M.	1789,08				1789,08
V.V.	1789,08				1789,08
M.Č.	1784,50				1784,50
R.A.	1758,96				1758,96
A.K.	1788,75				1788,75
M.K.	1786,66				1786,66
J.G.	1788,82				1788,82
V.B.	1789,08				1789,08
G.K.	1402,43				1402,43
A.S.	1779,26				1779,26
Iš viso	32776,90	596,96	178,80	57,85	33610,51

Audito metu nustatyta:

²⁷ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos 1994 m. liepos 7 d. įstatymas Nr. I-533.

²⁸ Varėnos rajono savivaldybės 2015 m. birželio 30 d. sprendimas Nr. T-VIII-89 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento“ (su vėlesniais pakeitimais).

1. Varėnos rajono savivaldybėje 20 iš 25 tarybos narių pasinaudojo galimybe gauti išmokas, susijusias su tarybos nario veikla.
2. Daugiausia išmokų, 98 proc., sudarė transporto, t.y. kuro išlaidos.
3. Apraše nustatyta, kad Tarybos narys už išmokų panaudojimą atsiskaito savivaldybės administracijai už kiekvieną mėnesį pateikdamas administracijos Buhalterinės apskaitos skyriui išmokų panaudojimo ataskaitą kartu su išlaidų pagrindimo dokumentais, atitinkančiais Buhalterinės apskaitos įstatymo nustatytus reikalavimus. Audito metu nustatyta, kad Buhalterinės apskaitos skyrius iš tarybos narių priėmė dokumentus – Kuro užpylimo kvitus (toliau – Kvitas), neatitinkančius Finansinės apskaitos įstatyme nustatytų reikalavimų. Tai yra, nuo 2022 m. gegužės 1 d. įsigaliojus Finansinės apskaitos įstatymo IX-574 naujai redakcijai²⁹, 7 straipsnyje nurodyti apskaitos dokumentams taikomi reikalavimai. Viena iš privalomų informacijų yra apskaitos dokumento gavėjo pavadinimas (vardas, pavardė). Visų tarybos narių pateiktuose kuro užpylimo kvituose nenurodomi dokumento gavėjo vardas, pavardė.
4. Nustatyti atvejai, kai kuro užpylimas buvo vykdomas už Varėnos rajono savivaldybės ribų. Pavyzdžiui Pakruojų raj., Širvintose, Pabradėje ir kt.
5. Atskirais atvejais kuras buvo pilamas į automobilių toje pačioje arba skirtingų miestų degalinėse, tą pačią dieną du kartus kelių valandų skirtumu. Taip pat, nustatyti keli atvejai, kai kuras buvo užpilamas du kartus kelių minučių skirtumu.
6. Beveik visi 20 tarybos narių Buhalterinės apskaitos skyriui pristatydavo kuro užpylimo kvitus, kurių bendra suma ženkliai viršijo 150 Eur. Todėl, neįmanoma tiksliai nustatyti, kuris kvitas buvo apmokamas.

Išvados:

1. Tarybos reglamente nustatytame Išmokų, skirtų išlaidoms, susijusioms su tarybos nario veikla, apmokėti, skyrimo tvarkos apraše smulkiai nedetalizuojamos kokios konkrečiai gali būti pripažįstamos išlaidos.
2. Tarybos nariams išlaidos buvo kompensuojamos vadovaujantis nustatytu aprašu ir neviršijo leistinos sumos, t.y. 150 Eur.
3. Buhalterinės apskaitos skyrius, priimdamas tarybos narių dokumentus, neskyrė tinkamo dėmesio jų išankstinei kontrolei.
4. Audito metu nustatyti daliniai dokumentų neatitikimai, galiojantiems teisės aktams, nesuteikia pagrindo teigti, kad tarybos nariai kuro išlaidas naudojo ne tarybos nario veiklai vykdyti.
5. Neteikti rekomendacijų dėl Aprašo tobulinimo, nes nuo 2023 m. liepos 1 d. panaikintos išmokos tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti.

9. Atliekami darbai neturint finansavimo

Viešosios infrastruktūros plėtros bei priežiūros programos priemonei (08.07.01.07) Kraštovaizdžio tvarkymas, želdynų ir želdinių priežiūra Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu³⁰ 2022 m. pradžioje buvo patvirtinta 152,8 tūkst. Eur (SB lėšos) asignavimų. Metų pabaigoje asignavimai buvo padidinti iki 410,1 tūkst. Eur. Iš jų, savivaldybės biudžeto lėšos 216,7 tūkst. Eur, 159,2 tūkst. Eur Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos, 34,2 tūkst. Eur dotacija iš valstybės biudžeto 2014-2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą įgyvendinamų projektų nuosavam indėliui užtikrinti. Faktiškai panaudota 407,4 tūkst. Eur.

Iš savivaldybės biudžeto 2022 m. panaudota 214,5 tūkst. Eur. Didžiausią išlaidų dalį sudarė Gyvenamųjų vietovių viešojo ūkio išlaidos 161,7 tūkst. Eur. Remiantis 2021 m. birželio 1 d. Varėnos miesto, Senosios Varėnos ir Perlojos kaimų želdinių priežiūros paslaugų teikimo sutartį želdinių priežiūros paslaugas teikė UAB „Envosa“. Maksimali sutarties kaina – 180 tūkst. Eur (be PVM). Sutarties kaina neviršyta, tačiau norime atkreipti dėmesį į tai, kad kai kurių paslaugų preliminarūs kiekiai nurodyti sutartyje ženkliai mažesni, negu faktiškai atlikta darbų. Pvz.: krūmų išpjovimas (Nr.1.14 eil.) sutartyje nurodytas preliminarus kiekis 100 kv. m., preliminari viso kiekio

²⁹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo IX-574 pakeitimo įstatymas. (2021.11.23 Nr. XIV-680).

³⁰ Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-02-17 įsakymas Nr. DV-144 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės 2022 metų biudžeto asignavimų pagal priemones patvirtinimo“

kaina (be PVM) nurodyta 260 Eur. 2022 m. išpjauta krūmų 7267 kv. m. už 13839,81 Eur; gėlių kompozicijų stulpuose palaistymas (Nr. 1.2 eil.) preliminarus kiekis nurodytas sutartyje 10000 vnt., preliminari viso kiekio kaina (be PVM) 2500 Eur. Faktiškai palaistyta gėlių kompozicijų stulpuose 21671 vnt. už 5417,75 Eur.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad darbai buvo atliekami neturint finansavimo. Šios priemonės įgyvendinimui biudžete (SB lėšos) buvo skirta 115 tūkst. Eur (iki 2022-09-27), tačiau faktiškai atlikta darbų ir įsigyta prekių iš viso už 154,0 tūkst. Eur. Tik 2022-09-27 Tarybos sprendimu³¹ minėtai priemonei papildomai iš savivaldybės biudžeto skirta 35,1 tūkst. Eur.

Dėl dalinio kelionės išlaidų kompensavimo

Audito metu vertinome ar buvo laikomasi Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2022 m. birželio 28 d. sprendimu³² patvirtintų Darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, dalinio kelionės į darbą išlaidų kompensavimo tvarkos apraše (toliau – Tvarkos aprašas) nustatytų reikalavimų. Nustatyti tvarkos aprašo nesilaikymo atvejai Varėnos kultūros centre, Valkininkų gimnazijoje ir Varėnos „Ryto“ progimnazijoje. Pateikus rekomendacijas į įstaigų biudžetus grąžinta 497,20 Eur.

Varėnos kultūros centras

Dėl turto inventorizacijos

Varėnos kultūros centro (toliau- Centras) direktoriaus įsakymu³³ sudaryta inventorizacijos komisija turto ir įsipareigojimų metinei inventorizacijai atlikti. Įsakyme nenurodyta prievolė nustatyti ar inventorizacijos metu turtas turėjo nuvertėjimo požymių (Inventorizacijos taisyklių³⁴ 14.4.2 punktas).

Nesudarytas atskiras inventorizacijos aprašas inventorizacijos metu nustatytam netinkamam (negalimam) naudoti turtui (Inventorizacijos taisyklių 19.5 punktas). Tačiau, turto inventorizacijos aprašuose nurodyta daug pastabų dėl tolimesnio turto naudojimo tinkamumo.

Nesudarytas atskiras inventorizacijos aprašas atsargoms apskaitomoms balansinėse ir nebalansinėse sąskaitose (Inventorizacijos taisyklių 19.3 punktas).

Grynujų pinigų inventorizacija

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas³⁵ „Dėl Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais neteko galios nuo 2022 m. gegužės 1 d. Nuo 2022 m. gegužės 1 d. įsigaliojo Finansinės apskaitos įstatymo nauja redakcija³⁶, kuriame kasos operacijoms specialių reikalavimų nebeliko, tačiau kiekvienam subjektui, atliekančiam grynujų pinigų operacijas kasoje, numatyta prievolė nusistatyti vidaus kontrolės tvarką, užtikrinančią grynujų pinigų operacijų atsekamumą, pinigų kontrolę ir saugumą.

Centro Grynujų pinigų apskaitos tvarkos aprašas patvirtintas Direktoriaus įsakymu³⁷.

Inventorizacijos taisyklių³⁸ 8.3 p. numatyta, kad pinigai kasoje inventorizuojami kiekvieną mėn. Naujos redakcijos Inventorizacijos taisyklių³⁹ 6.3 p., nuo 2022-06-18, numatyta, kad gryniesi pinigai kasoje, nepanaudoti saugieji dokumentų blankai inventorizuojami kiekvieno mėnesio

³¹ Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2022-09-29 sprendimas Nr. T-IX-1008 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės Tarybos 2022-02-15 d. sprendimo Nr. T-IX-829 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės 2022 m. biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo“.

³² Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2022-06-28 sprendimas Nr. T-IX-960 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, dalinio kelionės į darbą išlaidų kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

³³ Varėnos kultūros centro direktoriaus 2022-11-09 įsakymas Nr. V-51 „Dėl Varėnos kultūros centro metinės inventorizacijos komisijos sudarymo ir inventorizacijos atlikimo“.

³⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022-06-15 nutarimas Nr.630 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“.

³⁵ Lietuvos Respublikos vyriausybės 2000-02-17 nutarimas Nr.179 „Dėl kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių patvirtinimo“.

³⁶ Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymas 2001-11-06 Nr. IX-574.

³⁷ Varėnos kultūros centro direktoriaus 2022-07-28 įsakymas Nr. V-35- (1.3) „Dėl Varėnos kultūros centro grynujų pinigų apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

³⁸ LR Vyriausybės 1999-06-03 nutarimas Nr.719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ (galiojo iki 2022-04-30).

³⁹ LR Vyriausybės 2022-06-15 nutarimas Nr.630 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“.

paskutinę darbo dieną. Jeigu kasoje nėra grynujų pinigų ir nebuvo piniginių lėšų judėjimo, tą mėnesį pinigų kasoje inventorizacija neatliekama.

Audito metu paprašius pateikti inventorizacijos aprašus - sutikrinimo žiniaraščius už 2022 m., Centro vyr. buhalterė paaiškino, kad grynų pinigų inventorizacija kiekvieną mėn. nebuvo atliekama. Pažymime, kad Centro Kasoje kiekvieną mėnesį, buvo piniginių lėšų judėjimas ir grynų pinigų likutis, tačiau Centras nesilaikė aukščiau nurodytų teisės aktų reikalavimų.

Audito metu buvo atlikta kasos inventorizacija (2023-02-14), trūkumo ar pertekliaus nenustatyta.

Biudžeto lėšų panaudojimas priemonei „Etninės kultūros tradicijų ir amatų skatinimas“

Priemonei „Etninės kultūros tradicijų ir amatų skatinimas“ Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu⁴⁰ patvirtinta 45,5 tūkst. Eur (SB lėšos) ir 6,5 tūkst. Eur biudžetinių įstaigų pajamų. Faktiškai panaudota 45,5 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšų ir 5,6 tūkst. Eur biudžetinių įstaigų pajamų.

Vienas iš Centro struktūrinių padalinių, organizuojančių kulinarinio paveldo, senųjų amatų pristatymo edukacinius užsiėmimus, tautodailininkų šventes ir seminarus yra Dargužių amatų centras, kuris nuo 2021 m. spalio 1 d. buvo reorganizuotas ir jungimo būdu prijungtas prie biudžetinės įstaigos Varėnos kultūros centras ir tapo jo struktūriniu padaliniu. Jo veikla finansuojama iš savivaldybės biudžeto priemonės „Varėnos kultūros centro veiklos organizavimas“, o asignavimai kulinariniams paveldams, edukaciniams užsiėmimams, tautodailininkų šventėms ir seminarams organizuoti numatyti priemonėje „Etninės kultūros tradicijų ir amatų skatinimas“. Atskirai asignavimai Dargužių amatų centro edukaciniams ir kitiems renginiams nebuvo paskirstyti, kaip ir kitiems renginiams, finansuojamiems iš minėtos priemonės.

Audito metu nustatyta:

1. Vadovaujantis Varėnos rajono savivaldybės strateginio planavimo organizavimo tvarkos aprašo⁴¹ 54 p. biudžetinių įstaigų metiniai veiklos planai turi būti rengiami vadovaujantis patvirtintu strateginiu veiklos planu. Savivaldybės strateginiame 2022-2024 m. veiklos plane⁴² Kultūros paveldo puoselėjimo bei kultūros paslaugų plėtros programos priemonėje „Etninės kultūros tradicijų ir amatų skatinimas“ (07.01.01.01) yra numatyta, kad Dargužių amatų centras, planuoja organizuoti kulinarinio paveldo, senųjų amatų pristatymo edukacinius užsiėmimus, tautodailininkų šventes ir seminarus. Centro 2022-ųjų metų veiklos plane, kuris patvirtintas direktoriaus įsakymu⁴³ Dargužių amatų centro organizuojamų renginių aukščiau minėtoje priemonėje nėra. Atsakingi Centro darbuotojai negalėjo nurodyti priežasčių dėl kurių Dargužių amatų centro organizuojami renginiai nenumatyti veiklos plane.

2. Remiantis Centro 2022-ųjų metų veiklos planu, priemonės „Etninės kultūros tradicijų ir amatų skatinimas“ įgyvendinimui (07.01.01.01) numatyta suorganizuoti 15 etnokultūrinių renginių, pvz.: „Grybų šventė 2022“, Respublikinė kaimo teatrų šventė „Citnaginė“, „Dzūkijos regiono tradicinio muzikavimo kursai“ ir kt. Centro 2022-ųjų metų veiklos planas patvirtintas direktoriaus įsakymu⁴⁴, tačiau asignavimai kiekvienam renginiui atskirai nepaskirstyti.

3. Edukacinius užsiėmimus organizuoja Dargužių amatų centras, tačiau jų sąrašas Centro direktorės įsakymu nepatvirtintas. Remiantis pirminiais apskaitos dokumentais (sąskaitomis faktūromis, nurašymo aktais), Amatų centras 2022 m. vykdė šiuos edukacinius užsiėmimus: „Dzūkiška patrova“, „Pasigaminkime ledus“, „Baltas močiutės sūris“, „Pagramdukas“, „Grybų šventė“, „Kaip duonelė atsiranda“ ir kt.

⁴⁰ Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-10-25 įsakymas Nr. DV-1090 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2022-02-17 įsakymo Nr. DV-144 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės 2022 metų biudžeto asignavimų pagal priemones patvirtinimo“ pakeitimo.

⁴¹ Varėnos rajono Savivaldybės tarybos 2019-05-28 sprendimas Nr. T-IX-28 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės strateginio planavimo aprašo patvirtinimo“.

⁴² Varėnos rajono savivaldybės tarybos sprendimas 2022-02-15 Nr. T-IX-828 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės 2022-2024 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

⁴³ Varėnos kultūros centro direktoriaus 2022-02-25 įsakymas Nr. V-10 „Dėl Varėnos kultūros centro 2022-ųjų metų veiklos plano“.

4. Nepatvirtintos Dargužių amatų centro edukacinių užsiėmimų programos, todėl nebuvo numatytos ir priemonės bei išlaidos kiekvienam edukaciniam užsiėmimui atskirai. *Darytina išvada, kad Dargužių amatų centro vadovė pati priimdavo sprendimus, dėl priemonių parinkimo ir išlaidų dydžio.*

5. Dargužių amatų centras, atsiskaitymui už patirtas išlaidas edukacijų užsiėmimams, pateikia Išlaidų renginiams ir reprezentacijai nurašymo aktus. Remiantis Centro direktorės įsakymu patvirtintu Biudžeto lėšų naudojimo renginiams organizuoti tvarkos aprašu, renginių išlaidų nurašymo aktai turi būti pateikiami kiekvieną mėnesį. Audito metu nustatyta, kad Išlaidų renginiams ir reprezentacijai nurašymo 2022-10-24 aktu nurašyti maisto produktai penkiems edukaciniams užsiėmimams ir vienos tapybos darbų parodos atidarymui, kurie įvyko rugpjūčio, rugsėjo, spalio mėn.

6. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, remiantis sąskaitomis faktūromis, maisto produktai renginiams, edukaciniams užsiėmimams įsigijami vienu mėnesiu vėliau, negu įvyko renginiai. Pvz. maisto produktai įsigyti rugsėjo ir spalio mėn. (PVM sąskaitą faktūrą Nr.2321, suma 509,07 Eur, krovinio važtaraščiai 2022-09-05, 2022-10-03, 2022-10-10), o renginys įvyko 2022-08-19; maisto produktai įsigyti gruodžio mėn. (PVM sąskaita faktūra Nr.2342 2022-12-18, suma 500,15 Eur). o edukaciniai užsiėmimai įvyko lapkričio ir gruodžio mėn.

7. Per 2022 m. Dargužių amatų centras už edukacijas ir kitas veiklas gavo 6769 Eur pajamų, o sąnaudų patyrė 38562,58 Eur. Iš jų:

- darbo užmokestis ir SODRA 24831,6 Eur,
- komunalinės paslaugos 7422,8 Eur,
- išlaidos edukacijoms ir kitoms veikloms 6308,18 Eur.

Centro direktorė raštu (2023-05-18 Nr. SD-100) informavo apie rekomendacijų vykdymą, visos rekomendacijos įgyvendintos.

Turtas ir buhalterinė apskaita Merkinės ir Matuizų seniūnijose

Teisės aktų pažeidimas dėl turto apskaitos buvo nurodytas Kontrolės ir audito tarnybos Finansinio (teisėtumo) audito 2021 m. ataskaitoje (2022 m. liepos 1 d. Nr. AR-2(1.3)). Taip pat, buvo pateikta rekomendacija, tačiau ji neįvykdyta.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – VSTVNDĮ) 12 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „savivaldybių turtą patikėjimo teise valdo, naudoja ir disponuoja juo savivaldybių institucijos, įstaigos ir organizacijos, savivaldybių įmonės pagal įstatymus savivaldybių tarybų sprendimuose nustatyta tvarka.<...>“.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 35 straipsnio 1 dalimi, seniūnijos gali būti šių formų: savivaldybės administracijos filialai; biudžetinės įstaigos.

Varėnos rajono savivaldybės administracijoje yra 8 seniūnijos, kurių teisinė forma yra savivaldybės administracijos filialas. Dvi seniūnijos – Merkinės ir Matuizų – savivaldybės turtą, kurio įsigijimo vertė 199,9 tūkst. Eur, valdo patikėjimo teise. Todėl, atsižvelgiant į aukščiau nurodytas teisės normas, tais atvejais, kai seniūnijos forma yra savivaldybės administracijos filialas, VSTVNDĮ 12 straipsnio 2 dalis neturėtų būti taikoma, nes Merkinės ir Matuizų seniūnijos – savivaldybės administracijos filialai – nepatenka į šioje įstatymo normoje nustatytą patikėtinių sąrašą.

Kadangi Merkinės ir Matuizų seniūnijos yra administracijos filialai, savivaldybės nuosavybės teise priklausantis turtas patikėjimo teise turėtų būti perduotas savivaldybės administracijai. Merkinės ir Matuizų seniūnijos nėra turto patikėtiniai.

Matuizų ir Merkinės seniūnai yra asignavimų valdytojai. Matuizų seniūnijos finansinę apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos buhalterinės apskaitos skyriaus specialistas, o Merkinės seniūnijos apskaitą tvarko Merkinės seniūnijos buhalterė. Pažymime, kad Matuizų ir Merkinės seniūnijų apskaitą turi tvarkyti Savivaldybės administracijos padalinys Biudžetinių įstaigų ir **seniūnijų** buhalterinės apskaitos skyrius, kurio uždaviniuose ir funkcijose yra numatytas seniūnijų buhalterinės apskaitos tvarkymas. Tuo pačiu būtų sutaupytos biudžeto lėšos, nes Merkinės seniūnijos buhalterio pareigybės išlaikymui (su išlaidomis SODRAI) 2022 m. buvo skirta 12,8 tūkst. Eur.

VŠĮ Varėnos ligoninė ir VŠĮ Varėnos pirminės sveikatos priežiūros centro (toliau – Įstaigos) finansinių ataskaitų rinkiniai

UAB „Apskaitos ir mokesčių konsultacijos“ atliko Įstaigų finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2022 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita ir tą dieną pasibaigusių metų veiklos rezultatų ataskaitos, pinigų srautų ataskaitos, grynojo turto pokyčių ataskaitos, aiškinamojo rašto, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santraukos auditus. Auditoriai išvadose pareiškė, kad finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Įstaigų 2022 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir tą dieną pasibaigusių metų finansinius rezultatus ir pinigų srautus pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus. Tačiau buvo pareikštos sąlyginės nuomonės, dėl to, kad Įstaigų 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų finansinės ataskaitos, parengtos pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, nebuvo audituotos pagal tarptautinius audito standartus. Audito procedūros 2021 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose pateiktos lyginamosios informacijos atžvilgiu nebuvo pakankamos, kad galėtų pareikšti besąlyginę audito nuomonę apie Įstaigų 2021 m. veiklos rezultatų ataskaitas, bei 2022 m. gruodžio 31 d. grynojo turto pokyčių ataskaitas, taip pat apie ataskaitinių metų informacijos palyginamumą su lyginamąja informacija.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data
1.	Nekilnojamąją kultūros vertybę „Paminklas Pirčiupio motina“ apskaityti tikrąja verte.	Savivaldybės administracija	Iki 2023-11-01
2.	Visų vietinės reikšmės kelių ir gatvių teisinę registraciją užbaigti iki 2024 m. gruodžio 31 d. kaip numatyta 2021 m. finansinio (teisėtumo) audito ataskaitos rekomendacijų įgyvendinimo plane.	Savivaldybės administracija	Iki 2024-12-31
3.	Vykdyti Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatyme nurodytus reikalavimus, dėl išskolinimo dydžių.	Savivaldybės administracija	2024-01-01
4.	Spręsti klausimą dėl nenaudojamų pastatų eksploatavimo išlaidų sumažinimo.	Savivaldybės administracija	Iki 2023-10-01
5.	Priimant dokumentus, patvirtinančius įvykusias ūkines operacijas, vadovautis Finansinės apskaitos įstatyme nurodytais reikalavimais, taikomais apskaitos dokumentams.	Savivaldybės administracijos buhalterinės apskaitos skyrius	Nuo 2023-07-01
6.	Nutraukti patalpų nuomos sutartį su Varėnos miesto sveikatingumo klubu „Ropė“ ir nuomoti patalpas vadovaujantis Varėnos rajono savivaldybės tarybos 2020-04-28 sprendimu Nr. T-IX-312 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės materialiojo turto nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir kitais galiojančiais teisės aktais.	Savivaldybės administracija	Iki 2023-09-01
7.	Spręsti klausimą dėl savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo turto privalomojo draudimo.	Savivaldybės administracija	Iki 2023-10-01
8.	Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, įpareigojame savivaldybės administracijos direktorių perimti turtą iš Merkinės ir Matuizų seniūnijų.	Savivaldybės administracija	Iki 2023-10-01
9.	Spręsti klausimą dėl Matuizų ir Merkinės seniūnijų apskaitos centralizuoto tvarkymo.	Savivaldybės administracija	Nuo 2024-01-01

Savivaldybės kontrolierius

Gintautas Šakalis

Kontrolieriaus pavaduotoja

Laima Ulbinienė

Auditą atliko Savivaldybės kontrolierius Gintautas Šakalis ir Kontrolieriaus pavaduotoja Laima Ulbinienė. Auditas atliktas, vykdant Savivaldybės kontrolieriaus 2022-08-26 įsakymą Nr. KV-5. Auditas pradėtas 2022-09-05, baigtas 2023-06-23.

PRIEDAS

Audito apimtis ir metodai

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis tarptautiniais audito standartais, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad Varėnos rajono savivaldybės biudžeto vykdymo ir konsoliduotose finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito metu atlikta išsami rizikos analizė, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas, audito procedūros atliktos svarbiausiose audito srityse, atrinkus audito pavyzdžius, kurie geriausiai reprezentavo visumą.

Siekdami gauti pakankamą užtikrinimą, kad Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje ir Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės biudžeto lėšos ir turtas valdomi ir naudojami teisėtai, atsirinkome subjektus: Savivaldybės administracija, Savivaldybės Išdas, Varėnos kultūros centras, Varėnos sporto centras, Varėnos „Ryto“ progimnazija, Varėnos „Ąžuolo“ gimnazija, Varėnos r. Valkininkų gimnazija.

Nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką subjekto ataskaitų rinkinio teisingumui ir Savivaldybės ataskaitų rinkinio teisingumui jos neturinčios. Reikšmingu dalyku Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos finansinių ataskaitų straipsniams, viršijanti 1 174 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą), taip pat kokybiškai reikšmingu yra laikomas svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 375 tūkst. Eur.

Audito apimtis ir metodai	
<p>Audituotos konsoliduotos finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos</p> <p>2022 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai</p>	<p>Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys: Finansinės būklės ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis, Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis, Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; Pinigų srautų ataskaita pagal 2022 m. gruodžio 31 d. duomenis; Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas. Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos ataskaitos už 2022 metus: Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2022 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr.1 –sav.); Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2022 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr.2-sav.); Aiškinamasis raštas Skolinių įsipareigojimų 2022 m. gruodžio 31 ataskaita</p> <p>2022 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis iš viso buvo 110 082,89 tūkst. Eur, pabaigoje – 117 400,19 tūkst. Eur.</p>
<p>2022 m. Savivaldybės skolos duomenys</p>	<p>Savivaldybės skola, 2022 m. pradžioje buvo 8 165,24 tūkst. Eur, pabaigoje 8 950,84 tūkst. Eur. Paskolų likutis metų pradžioje buvo 4 300,2 tūkst. Eur, metų pabaigoje 4 241,2 tūkst. Eur.</p>
<p>2022 m. programos</p>	<p>Savivaldybės 2022 metų biudžete patvirtinta 10 programų. Savivaldybės biudžeto asignavimai paskirstyti 29 asignavimų valdytojams.</p>
<p>Veikusios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos.</p>	<p>Audito metu vertinome: 30–ių subjektų: Savivaldybės administracijos, Savivaldybės išdo, Savivaldybės 27-ties biudžetinių įstaigų, 2-jų VšĮ finansinių ataskaitų pagrindu sudaryto 2022 metų Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenis. Taip pat į jį įtrauktą finansinį turta, kurį sudaro Savivaldybei priklausantis bendrovių ir įstaigų nuosavas kapitalas - 5 uždaru akcinių bendrovių (UAB „Varėnos šiluma“, UAB „Varėnos vandenys“, UAB „Varėnos knyga“, “ UAB „Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras“ ir UAB „Varėnos autobusų parkas“) ir vienos VšĮ nepriskiriamos viešojo sektoriaus subjektui (VšĮ Liškiavos kultūros centras), įstaigos priskiriamos kitiems subjektams – UAB „Toksika“; 29-jų asignavimų valdytojų biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu sudaryto 2022 metų Savivaldybės Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis;</p>
<p>Audito apimties apribojimai</p>	<p>Audito apimties apribojimų nebuvo.</p>
Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros:	
2022 m. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenys	
<p>Turto sritys</p>	<p>Ilgalaikio materialiojo turto (žemės, infrastruktūros ir kitų statinių,, nebaigtos statybos); ilgalaikio finansinio turto, biologinio turto, trumpalaikio turto (ilgalaikio materialiojo turto, skirtu parduoti,</p>

	sukauptų gautinų sumų, pinigų ir pinigų ekvivalentų). Atsirinktuose subjektuose įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, nusidėvėjimo, nuvertėjimo, nurašymo, perdavimo ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose.
Įsipareigojimų sritis	Įvertinome ar ilgalaikiai įsipareigojimai (ilgalaikių finansinių įsipareigojimų, kitų ilgalaikių įsipareigojimų, ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalies) teisingai atvaizduoti finansinėse ataskaitose.
Pajamų sritis	Vertinome pajamų pripažinimą, įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, tinkama verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Sąnaudų sritis	Pagrindinės veiklos sąnaudų (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, nusidėvėjimo, komunalinių paslaugų ir ryšių, paprastojo remonto ir eksploatacinių). Atrankos būdu vertinome: Sąnaudų, su jomis susijusių mokėtinų sumų ir piniginių lėšų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis);
Metinių finansinių ataskaitų vertinimo sritis	Vertinome ar duomenys ir informacija metinių finansinių ataskaitų rinkiniuose pateikti pagal finansinėms ataskaitoms keliamus reikalavimus.
Bendras ataskaitų rinkinio konsolidavimo proceso vertinimas	Patikrinome konsolidavimo metu atliktų koregavimų tinkamumą, išsamumą ir tikslumą. Patikrinome bendrą ataskaitų rinkinio pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimą, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų Viešojo sektoriaus atskaitomybės finansinių ataskaitų standartų reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių reikalavimus.
Savivaldybės biudžeto pajamų sritis	Biudžeto pajamos. Vertinome, ar Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaitoje teisingai atvaizduoti biudžeto pajamų plano duomenys, ar teisingai atvaizduotos gautų mokesčių sumos.
Savivaldybės biudžeto išlaidų sritis	Vertinome, ar biudžeto išlaidos priskirtos tinkamiems straipsniams.
2022 m. Savivaldybės biudžeto vykdymo vertinimas	
Vertinome, ar Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų planas patvirtintas ir patikslintas Savivaldybės tarybos sprendimais, ar Savivaldybės Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita parengta pagal teisės aktų reikalavimus, ar Savivaldybės gautos paskolos ir prisiimti skoliniai įsipareigojimai kredito įstaigoms atitinka teisės aktams, reglamentuojantiems skolinimosi tvarką ir limitus.	
Lėšų ir turto naudojimo ir atitikties teisės aktams vertinimas	

Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos tam tikroms audito sritims, atliekant:

ilgalaikio materialiojo turto audito procedūras: vertinome metinės inventORIZACIJOS atlikimą; turto naudojimo ir nurašymo, nereikalingo arba netinkamo (negalimo naudoti) turto valdymo teisėtumą, ar išlaidos turtui įsigyti buvo suplanuotos ir neviršijo asignavimų plano;

ilgalaikių įsipareigojimų audito procedūras

Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo audito procedūras: ar patvirtintame pareigybių sąraše pareigybių skaičius neviršija nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus, ar patvirtinta darbo apmokėjimo sistema atitinka teisės aktų reikalavimus; ar pagal teisės aktų reikalavimus skirtos priemokos, premijos; ar išlaidos darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui buvo suplanuotos ir neviršijo asignavimų plano; vertinome darbuotojų dalinio kelionės į darbą išlaidų kompensavimo tvarkos apraše nustatytų reikalavimų.

Metų eigoje, dėl nustatytos rizikos, papildžius Audito strategiją atlikome vertinimą kaip buvo naudojami skirti asignavimai tarybos narių išlaidų kompensavimui.